

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 4.11.2019
COM(2019) 562 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo, vključno s poročilom o izvajanju pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, prenesenega na Komisijo v skladu z Uredbo (EU) št. 599/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo, vključno s poročilom o izvajanju pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, prenesenega na Komisijo v skladu z Uredbo (EU) št. 599/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo

1. UVOD

Člen 23(3) Uredbe (ES) št. 428/2009 (v nadaljnjem besedilu: Uredba) določa, da Komisija Evropskemu parlamentu predloži „letno poročilo o dejavnostih, preverjanjih in posvetovanjih usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo“. Člen 25(2) Uredbe (ES) št. 428/2009 nadalje določa, da Komisija vsaka tri leta Svetu in Parlamentu predloži „obsežno poročilo o izvajanju in oceni učinka“. Člen 25(3) določa, da posebni deli poročila obravnavajo dejavnosti usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo, vzpostavitev varnega in šifriranega sistema za izmenjavo informacij med državami članicami in Komisijo ter izvajanje člena 15(1) in (2) v zvezi s posodobitvami kontrolnih seznamov in člena 24 v zvezi z nacionalnimi kaznimi za kršitev Uredbe. Na podlagi tega je Komisija leta 2013 začela objavljati letna poročila o nadzoru izvoza in je v sporočilu iz leta 2014 o pregledu politike nadzora izvoza¹ poudarila, da je objava poročil in neobčutljivih informacij o nadzoru ključni ukrep za povečanje preglednosti ter izboljšanje skladnosti gospodarskih subjektov in njihovih zmogljivosti za izvajanje nadzora.

Da bi se zagotovile redne in pravočasne posodobitve skupnega seznama blaga z dvojno rabo v skladu z obveznostmi in zavezami držav članic v okviru mednarodnih režimov za nadzor izvoza, je bilo z Uredbo (EU) št. 599/2014² Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo na Komisijo preneseno pooblastilo za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v zvezi s spremembo Priloge I k Uredbi (ES) št. 428/2009 na področju uporabe člena 15 navedene uredbe. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je bilo na Komisijo preneseno za petletno obdobje, člen 23a pa določa, da „Komisija pripravi poročilo o prenesenem pooblastilu najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja“.

To poročilo, ki ga je pripravila Komisija s prispevki držav članic³ v usklajevalni skupini za blago z dvojno rabo, zagotavlja informacije o izvajanju Uredbe v letu 2018, vključuje pa tudi zbirne podatke o nadzoru izvoza za leto 2017.

¹ COM(2014) 244 final, 24.4.2014.

² UL L 173, 12.6.2014, str. 79.

³ Nekateri pristojni organi držav članic tudi javno poročajo o trgovini z blagom z dvojno rabo.

2. RAZVOJ POLITIKE IN REGULATIVNI OKVIR

2.1 Pregled politike nadzora izvoza

Zakonodajni postopek za posodobitev nadzora izvoza EU, ki se je začel leta 2016, ko sta Evropski parlament in Svet proučila predlog Komisije⁴, je leta 2018 napredoval, ko sta bila 17. januarja 2018 sprejeta poročilo in stališče Evropskega parlamenta. Stališče Parlamenta vključuje 101 spremembo, ki kaže na njegovo široko podporo bolj usklajenemu in učinkovitemu nadzoru, prilagaja sistem EU za nadzor izvoza novim grožnjam, povezanim s tehnologijami za kibernetični nadzor, ter upošteva človekove pravice kot del splošnega prizadevanja za odgovornejšo trgovino, ki temelji na vrednotah, ter za „Evropo, ki varuje“. Svet je v letu 2018 nadaljeval proučevanje predloga.

Komisija je v letu 2018 izvedla vrsto ciljno usmerjenih posvetovanj in navezala stike s ključnimi deležniki iz industrije in civilne družbe. 13. decembra 2018 je bil v sodelovanju z avstrijskim predsedstvom Svetu EU organiziran tudi forum o nadzoru izvoza za izmenjavo stališč z industrijo in deležniki civilne družbe⁵.

2.2 Spremembe Uredbe (ES) št. 428/2009

Člen 25(3)(c) in (d) določa, da Komisija poroča o izvajanju člena 15(1) in (2) v zvezi s posodobitvijo prilog I in IV k Uredbi. Priloga I k Uredbi je bila v obdobju poročanja spremenjena enkrat. Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/1922 z dne 10. oktobra 2018⁶ je posodobila kontrolni seznam EU iz Priloge I in vključila več kot 200 sprememb, dogovorjenih v okviru večstranskih režimov za nadzor izvoza iz leta 2017 (večinoma na podlagi sprememb, dogovorjenih na plenarnem zasedanju Wassenaarskega sporazuma leta 2017, pri čemer je bilo veliko sprememb redakcijskih). Tudi prilogi II in IV k Uredbi sta bili posodobljeni v skladu s spremembami Priloge I.

S kontrolnim seznamom EU iz leta 2018 je bil uveden nadzor elektrooptičnih modulatorjev (3A001(i)), surovih substratov za maske za proizvodnjo polprevodnikov (3B001(j)) in integriranih čitalnih vezij (ROIC) za žariščnoravninske detektorske nize (FPA) (6A002(f)). Poleg tega je bil odpravljen nadzor robotov za obdelavo tridimenzionalnih podob (2B007(a)), tehnologije za numerične krmilne enote (2E003(b)) in postprocesorjev za izdelavo programov za krmiljenje obdelovalnih strojev (2E003(d)), uvedena pa so bila tudi izvzetja iz nadzora za posodobljeno zlonamerno programsko opremo (4D004), tehnologijo za „razkrivanje šibkih točk“ in „odzivanje na kibernetične incidente“ (4E001) ter hitro tekoče kinematografske snemalne kamere in mehanske kamere (6A003(a)). Kontrolni seznam EU iz leta 2018 vključuje tudi spremembe nadzora opreme za merjenje in pregledovanje (2B006), pomorskih plinskoturbinskih motorjev (9A002) in opreme na kopnem za nadzor vesoljskih plovil (9A004) ter potisno oblikovalnih strojev (2B109) v proizvodnji projektilov, satelitskih navigacijskih sistemov (7A105), ki vključujejo regionalne in globalne sisteme, ter turboreakcijskih/turboventilacijskih motorjev (9A101).

Objavljeno je bilo „sporočilo o celovitih spremembah“ kot smernica, ki vsebuje pregled vseh tehničnih sprememb kontrolnega seznama blaga z dvojno rabo EU za leto 2018⁷. Posodobljen in prečiščen kontrolni seznam EU je začel veljati 15. decembra 2018 in EU omogoča, da

⁴ Predlog Komisije za uredbo COM(2016) 616 je na voljo na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1476175365847&uri=CELEX:52016PC0616>.

⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157562.pdf.

⁶ UL L 319, 14.12.2018, str. 1.

⁷ Povzetek sporočila je na voljo na: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157585.pdf.

izpolnjuje svoje mednarodne zaveze v zvezi z nadzorom izvoza, izvoznikom EU pa so v pomoč manj strogi nadzorni parametri.

Komisija je 19. decembra 2018 kot del svežnja ukrepov v okviru načrta izrednih ukrepov za nekatere sektorje, ki bodo izvedeni, če ne bo sprejet dogovor glede izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije, sprejela tudi predlog⁸ o spremembi Uredbe. Predlog dodaja Združeno kraljestvo na seznam namembnih držav za obrazec EU001, da bi se izognili nesorazmernim prekinitvam trgovanja in čezmernemu upravnemu bremenu za izvoz blaga z dvojno rabo iz EU v Združeno kraljestvo, hkrati pa ohranili mednarodno varnost in varnost EU.

2.3 Nacionalni izvedbeni ukrepi

Uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah, vendar določa, da države članice sprejmejo nekatere ukrepe za izvajanje specifičnih določb in da se informacije o teh ukrepih objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*. Obvestilo z dne 20. avgusta 2016⁹ vsebuje pregled ukrepov držav članic, vključno z na primer razširitvijo nadzora posredovanja in tranzita, razširitvijo nadzora na blago, ki ni navedeno na seznamu, zaradi javne varnosti in spoštovanja človekovih pravic, uvedbo nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj, izvajanjem nadzora prenosa znotraj EU za blago, ki ni navedeno na seznamu, ter obveščanjem pristojnih organov. Poleg tega so države članice leta 2018 sporočile nove ukrepe. Italija je 15. decembra 2017 sprejela zakonodajni odlok št. 221 o posodobitvi nacionalnih določb na podlagi Uredbe (ES) št. 428/2009, Luksemburg pa je 27. junija 2018 sprejel zakon o nadzoru izvoza. Omeniti je treba tudi, da je Nizozemska 23. oktobra 2018 sprejela navodila za izvoz v oblaku.

Člen 24 Uredbe določa, da „[v]saka država članica sprejme ustrezne ukrepe, da zagotovi pravilno uveljavitev vseh določb te uredbe. Predvsem predpiše kazni za kršitve določb te uredbe ali določb, ki so bile sprejete za njeno izvajanje. Kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.“ Člen 25(3)(e) določa, da poročilo Komisije vključuje poseben del, ki obravnava ukrepe, „ki so jih sprejele države članice v skladu s členom 24 in o katerih je Komisija obveščena v skladu z odstavkom 1 tega člena“. Priloga k temu poročilu vsebuje seznam takih ukrepov, kot so bili sporočeni Komisiji.

3. DEJAVNOSTI USKLAJEVALNE SKUPINE ZA BLAGO Z DVOJNO RABO

Člen 23(3) Uredbe določa, da „Komisija Evropskemu parlamentu predloži letno poročilo o dejavnostih, preverjanjih in posvetovanjih usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo“, ki vključuje strokovnjake iz Komisije in držav članic za proučevanje vseh vprašanj v zvezi z izvajanjem nadzora izvoza, da bi v praksi izboljšali njegovo doslednost in učinkovitost po vsej EU. Poleg tega člen 25(3)(a) določa tudi, da „[p]osebni deli poročila obravnavajo usklajevalno skupino za blago z dvojno rabo in njene dejavnosti“.

⁸ UL L 85 I, 27.3.2019, str. 20. Uredba (EU) 2019/496 Evropskega parlamenta in Sveta je bila sprejeta 25. marca 2019 (UL L 85 I, 27.3.2019).

⁹ UL C 304, 20.8.2016, str. 3.

V obdobju poročanja je usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo organizirala sedem sestankov in tako imela vlogo foruma za posvetovanja o več aktualnih vprašanjih v zvezi z izvajanjem Uredbe. Strokovnjaki iz te skupine so se udeležili tudi tehničnega seminarja v okviru priprav na izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije.

3.1 Posvetovanja o vprašanjih o izvajanju – splošna izmenjava informacij

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je organizirala **splošno izmenjavo informacij o vprašanjih glede nadzora izvoza**, tudi v podporo posodobitvi nadzora izvoza EU. Pregledala je *izvajanje (vsezajemajočega) nadzora končne uporabe*, da bi ugotovila skupne značilnosti nacionalnih pristopov, in izvedla raziskavo o *nacionalnih praks v zvezi z veljavnostjo licenc*, ki je pokazala, da obstajajo razlike med nacionalnimi praksami v zvezi s tem.

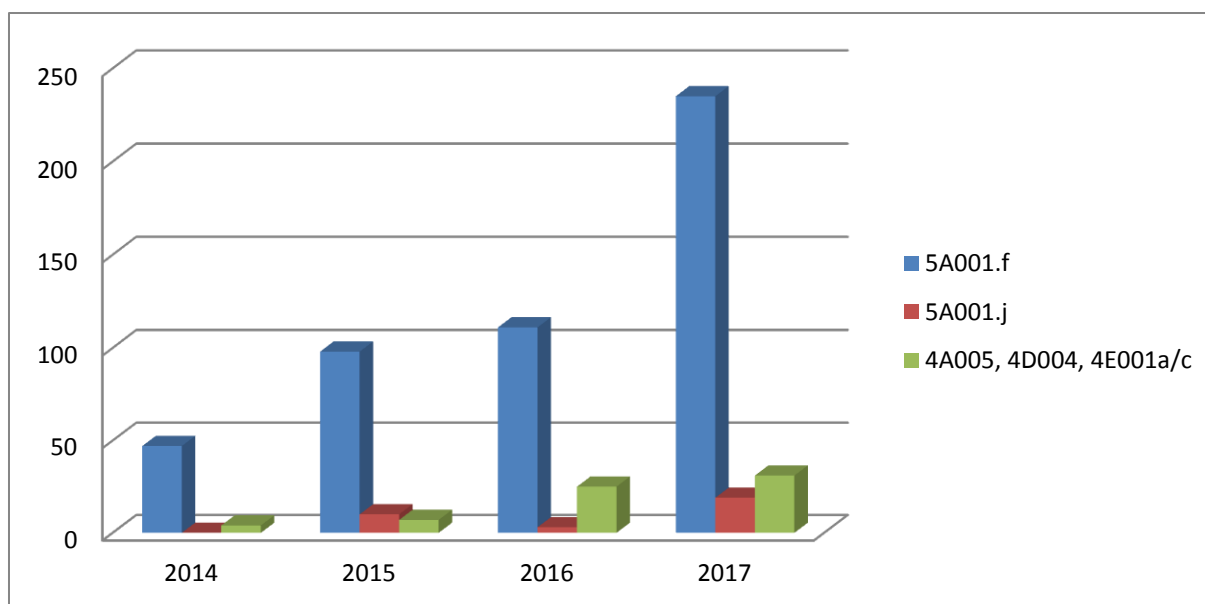
Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je obravnavala dokument o stališču, ki ga je predložila Zveza evropskih raziskovalnih univerz (League of European Research Universities – LERU, tj. zveza 23 vodilnih evropskih univerz, usmerjenih v raziskave, <https://tinyurl.com/LERU-Dual-Use>) in v katerem so opisani glavni pomisleki akademskega sektorja v zvezi z izvajanjem Uredbe, ter možnosti za oblikovanje smernic v podporo doslednemu in učinkovitemu izvajanju nadzora raziskav o blagu z dvojno rabo.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je izmenjala informacije o **nacionalnih izvedbenih ukrepih** in se začela pripravljati na posodobitev zadevnega obvestila ob upoštevanju uradnih obvestil Italije in Luksemburga o nacionalnih ukrepih.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je pregledala metodologijo in pristop glede izmenjave podatkov ter **zbrala podatke o izdaji dovoljenj** za leto 2017, da bi izboljšala izmenjavo informacij med državami članicami in povečala javno preglednost nadzora izvoza EU blaga z dvojno rabo (pri pripravi tega letnega poročila o nadzoru izvoza so bili uporabljeni zbirni podatki za leto 2017).

V zvezi z razpravo o nadzoru blaga za kibernetiski nadzor je usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo v letu 2017 izvedla **izmenjavo informacij o izvajanju nadzora tehnologij za kibernetiski nadzor**. Podatki kažejo vse večje, vendar omejeno število dovoljenj (285 dovoljenj v letu 2017). V istem obdobju je bilo zavrženih 34 dovoljenj za blago za kibernetiski nadzor¹⁰.

¹⁰ V letu 2017 je bilo izdanih 20 zavrnitvev za opremo za prestrezanje ali motenje mobilnih telekomunikacij, ena za sisteme za nadzor komunikacij v omrežju internetnega protokola (IP) in 13 za vdorno programsko opremo.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je nadzorovala delovanje „strokovne skupine za tehnologijo nadzora“ (v nadaljnjem besedilu: STEG). Ta je v letu 2018 organizirala eno srečanje ter je spremljala razvoj zadevne tehnologije in politike, pregledovala trende izdaje in zavračanja dovoljenj ter zagotavljala strokovno znanje v podporo zakonodajnemu postopku za posodobitev nadzora izvoza EU ter pri tehničnih razpravah v okviru wassenaarskega večstranskega režima za nadzor izvoza.

3.2 Tehnična izmenjava informacij – vprašanja o izvajanju

- ***Podpora za pripravo posodobitev kontrolnega seznama EU***

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je bila vključena v posvetovanja ter je pomagala pri pripravi Delegirane uredbe Komisije o posodobitvi kontrolnega seznama EU iz Priloge I k Uredbi (ES) št. 428/2009. Nacionalni strokovnjaki in opazovalci iz Evropskega parlamenta so se 17. maja 2018 udeležili posebnega zasedanja usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo ter v predstavitvah poudarili najpomembnejše spremembe kontrolnega seznama. Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/1922 je bila sprejeta 10. oktobra 2018 in objavljena 14. decembra 2018¹¹.

- ***Tehnična izmenjava informacij o posebnih vprašanjih o izvajanju***

Virtualna delovna skupina za jedrski nadzor, ki ji je predsedovala Švedska, je izvedla *tehnično oceno nadzornih parametrov za posebno jedrsko blago*, usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo pa je potrdila njen predlog za vključitev obvestila o programski opreми za jedrske objekte na seznam EU iz leta 2018, na katerem je navedeno blago z dvojno rabo. Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je tudi podprla nadaljnjo obravnavo posebnih nadzornih parametrov, na primer za 0A001 (jedrski reaktorji) in 0B001 (obrat za ločevanje izotopov naravnega urana, osiromašenega urana ali posebnih cepljivih materialov itd.), da bi se uskladila razlaga tega nadzora.

¹¹ UL L 319, 14.12.2018, str. 1.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je tudi potrdila ustanovitev strokovne tehnične skupine za nadzor prekurzorskih soli za kemično orožje in podprla tehnične priprave za stališče EU v zvezi s tem vprašanjem v okviru zadevnega večstranskega režima za nadzor izvoza.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je 12. oktobra 2018 organizirala skupno srečanje strokovnjakov za izdajo dovoljenj in carinskih strokovnjakov, da bi opravili tehnični pregled nekaterih carinskih določb, na primer v zvezi z opredelitvijo podatkov o izvozniku, prejemniku in končnem uporabniku, ki so navedeni na izvoznih in carinskih deklaracijah za izvoz blaga z dvojno rabo, ter v zvezi s tem, kako carinski organi pri izbiri blaga z dvojno rabo na podlagi tveganja uporabljajo korelacijsko tabelo.

3.3 Smernice EU o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je ustanovila strokovno tehnično skupino za smernice o programih notranje skladnosti. Ta strokovna tehnična skupina je organizirala štiri srečanja, ki so potekala 29. januarja, 1. marca, 7. maja in 30. novembra, in v obdobju od septembra do novembra 2018 izvedla fazo javnega posvetovanja o osnutku smernic o programih notranje skladnosti. Od industrijskih združenj in izvoznikov iz 23 držav članic EU je bilo prejetih skupaj 169 odgovorov. Pripombe industrije so pregledali strokovnjaki strokovne tehnične skupine, deležnikom pa je bil osnutek smernic predložen na forumu o nadzoru izvoza, ki je potekal 13. decembra 2018. Smernice bodo predvidoma sprejete v letu 2019.

3.4 Elektronska izmenjava informacij med pristojnimi organi

Člen 25(3)(b) določa, da Komisija poroča o izvajanju člena 19(4) in „doseženi fazi pri vzpostavljanju varnega in šifriranega sistema za izmenjavo informacij med državami članicami in Komisijo“. Komisija je ob podpori usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo naprej razvijala elektronski sistem za blago z dvojno rabo, ki je varen in šifriran elektronski sistem, ki ga gostuje Komisija, da bi podprla okrepljeno izmenjavo informacij med organi za nadzor izvoza in Komisijo. Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo se je v letu 2018 dogovorila o specifičnih izboljšavah elektronskega sistema in razvila funkcije, ki podpirajo *obvestila o zavrnitvah iz člena 13(5) Uredbe (ES) št. 428/2009 in dvostranska posvetovanja med pristojnimi organi v skladu s členom 11 in členom 13(5) Uredbe*. Izvedene so bile tudi druge manjše posodobitve elektronskega sistema, na primer decembra 2018 je bil posodobljen seznam blaga v elektronskem sistemu, tako da izraža *posodobitev kontrolnega seznama EU iz leta 2018* v okviru Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/1922.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je prav tako prek namenske strokovne tehnične skupine še naprej podpirala razvoj platforme za „elektronsko izdajanje dovoljenj“, ki jo bodo pristojni organi uporabljali prostovoljno. Po študiji izvedljivosti iz leta 2017 se je strokovna tehnična skupina za elektronsko izdajanje dovoljenj srečala dvakrat, in sicer 14. marca in 13. septembra 2018, in zagotovila nadaljnjo podporo pilotnemu projektu elektronskega izdajanja dovoljenj. Konec leta 2018 je bil „prototip sprejemne pisarne“ pristojnim organom na voljo za preskušanje, „prototip zaledne pisarne“ pa se je še razvijal. V pilotni projekt so se vključile Italija, Latvija, Romunija in Grčija. Projekt je bil deležnikom predstavljen na forumu

za nadzor izvoza, ki je potekal 13. decembra 2018. Konec leta 2018 so bili sistemi za elektronsko izdajanje dovoljenj vzpostavljeni v 13 državah članicah.

3.5 Skupina strokovnjakov EU za blago z dvojno rabo

Leta 2018 so skupina strokovnjakov EU za blago z dvojno rabo, ki jo upravlja Skupno raziskovalno središče Komisije, in strokovnjaki, ki so jih dale na voljo države članice, še naprej zagotavljali pomoč pristojnim organom, ki so prosili za nasvet v zvezi s posameznimi primeri izdaje dovoljenj. V obdobju poročanja je bilo šestim pristojnim organom skupaj zagotovljenih deset tehničnih nasvetov o klasifikaciji izdelkov.

3.6 Izvajanje in izvrševanje

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je izmenjala informacije o izvajanju in izvrševanju nadzora. Glede na razpoložljive podatke je mreža EU za nadzor izvoza, ki vključuje uslužbence pristojnih organov držav članic in Komisije, leta 2018 zajemala več kot 300 uslužbencev. Kar zadeva izvrševanje, je bilo leta 2017 evidentiranih 120 kršitev predpisov o nadzoru izvoza, nacionalni organi kazenskega pregona pa so naložili 130 upravnih sankcij in dve kazenski sankciji.

3.7 Krepitev zmogljivosti

Skupno raziskovalno središče Komisije je v sodelovanju z ministrstvom ZDA za energijo v letu 2017 nadaljevalo z organizacijo tehničnih seminarjev, in sicer je 10. seminar potekal 23. in 24. maja 2017 na sedežu Svetovne carinske organizacije v Bruslju v Belgiji. Na njem so sodelovali uradniki, pristojni za izdajo dovoljenj, in tehnični strokovnjaki iz pristojnih organov ter izvozniki, akademiki in raziskovalne organizacije. Obravnavane teme so vključevale izzive, povezane z izvajanjem vsezajemajočega nadzora, in izzive, povezane s povezovanjem carinskih oznak in kontrolnih seznamov izvoza.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je v letu 2018 Skupno raziskovalno središče Komisije podprla pri organizaciji *seminarja EU za krepitev zmogljivosti „Inreach“*, ki je potekal 6. in 7. marca 2018 v Ispri (Italija), in *tehničnega seminarja, organiziranega v sodelovanju z Državno upravo za jedrsko varnost ZDA (NNSA)*, ki je prav tako potekal v Ispri, in sicer 18. in 19. septembra 2018.

Skupno raziskovalno središče Komisije je pripravilo priročnik za nadzor izvoza kemikalij, v katerem so določene korelacijske oznake za kemikalije (klasifikacijska številka za nadzor izvoza, carinska oznaka, številka CAS in kemijsko ime) v skladu z raznimi trgovinskimi predpisi EU.

3.8 Preglednost in dialog z industrijo in akademskimi krogi

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je podprla organizacijo „forum o nadzoru izvoza“, ki je potekal 13. decembra 2018 v Bruslju v sodelovanju z industrijskimi združenji, podjetji, ki se ukvarjajo z blagom z dvojno rabo, akademiki in organizacijami civilne družbe in na katerem se je razpravljalo o izvajanju nadzora izvoza EU in zakonodajnem postopku za posodobitev nadzora izvoza EU. Komisija in pristojni organi so leta 2018 organizirali ali sodelovali pri skupno več kot 180 dogodkih za ozaveščanje industrijskega sektorja.

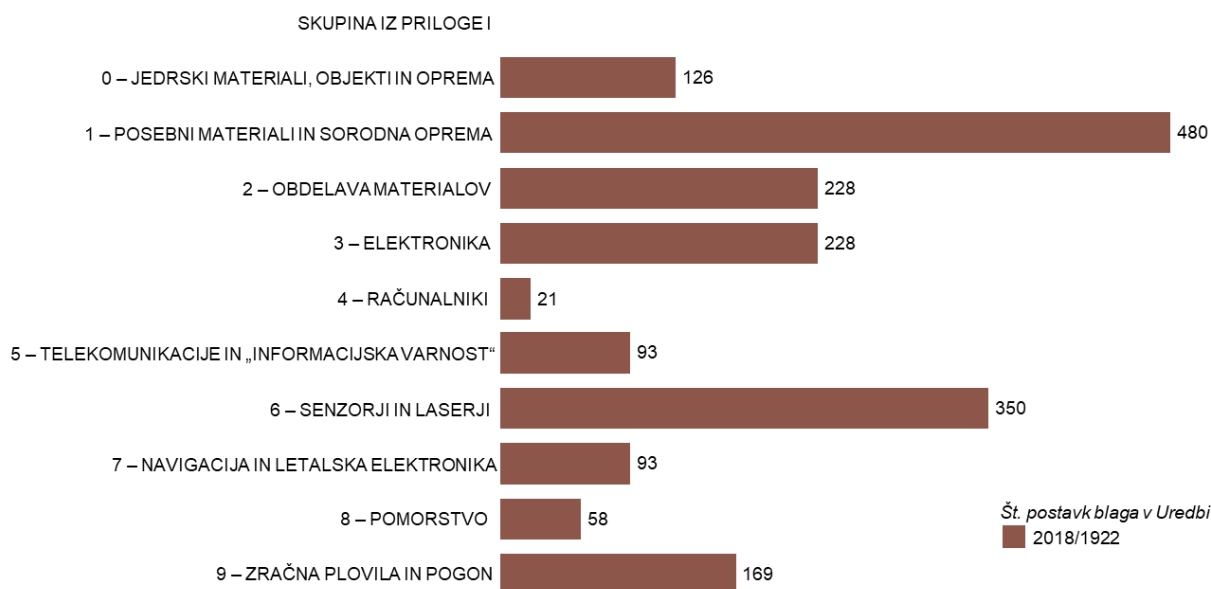
Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je pripravila tudi dokumentacijo, da bi podprla izvajanje predpisov s strani izvoznikov. Zlasti je pomembno sporočilo o celovitih spremembah, ki v informativne namene povzema spremembe besedila o nadzoru na kontrolnem seznamu EU, ki je bilo uvedeno z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2018/1922.

4. NADZOR IZVOZA EU – KLJUČNI PODATKI

Težko je zbrati zanesljive podatke o celotnem izvozu blaga z dvojno rabo (vključno z blagom z dvojno rabo, ki ni navedeno na seznamu), ker ni ustrezno opredeljenega gospodarskega sektorja. Vendar Komisija in države članice zbirajo podatke, ki omogočajo približno oceno izvoza blaga z dvojno rabo, ki po eni strani temelji na posebnih podatkih o izdajanju dovoljenj, ki so jih zbrali pristojni organi, po drugi strani pa na statističnih podatkih o carinskih izdelkih, ki vključujejo blago z dvojno rabo. Ocene podatkov o izvozu za leto 2017 so predstavljene v nadaljevanju. Opozoriti je treba, da te ocene ne vključujejo storitev in neopredmetenih prenosov tehnologije, povezanih s trgovino z blagom z dvojno rabo.

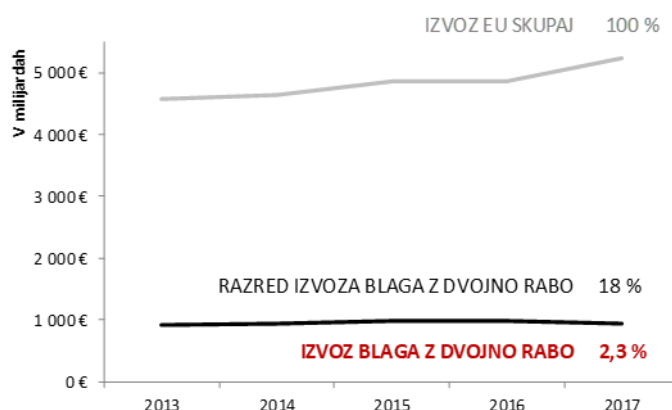
4.1 Trgovina z blagom z dvojno rabo v EU: blago in namembni kraji

Leta 2018 se je Uredba uporabljala predvsem za izvoz približno 1 846 vrst blaga z dvojno rabo iz Priloge I („kontrolni seznam EU“), ki so razvrščene v deset skupin (slika 1). To blago z dvojno rabo zajema približno 1 000 carinskih izdelkov, vključno s kemikalijami, kovinami in nekovinskimi mineralnimi izdelki, računalniki, elektronskimi in optičnimi izdelki, električno opremo, stroji, vozili in prevozno opremo itd., in je običajno uvrščeno v visokotehnološki del tega obsežnega in raznovrstnega razreda izdelkov.

Slika 1: Število postavk blaga z dvojno rabo v desetih skupinah iz Priloge I po sprejetju Uredbe (EU) 2018/1922

Statistična ocena sorazmerne pomembnosti trgovine z blagom z dvojno rabo kaže, da izvoz blaga z dvojno rabo predstavlja približno 2,3 % skupnega izvoza EU (znotraj in zunaj EU) znotraj širokega razreda izvoznega blaga z dvojno rabo¹² med carinskimi izdelki (slika 2).

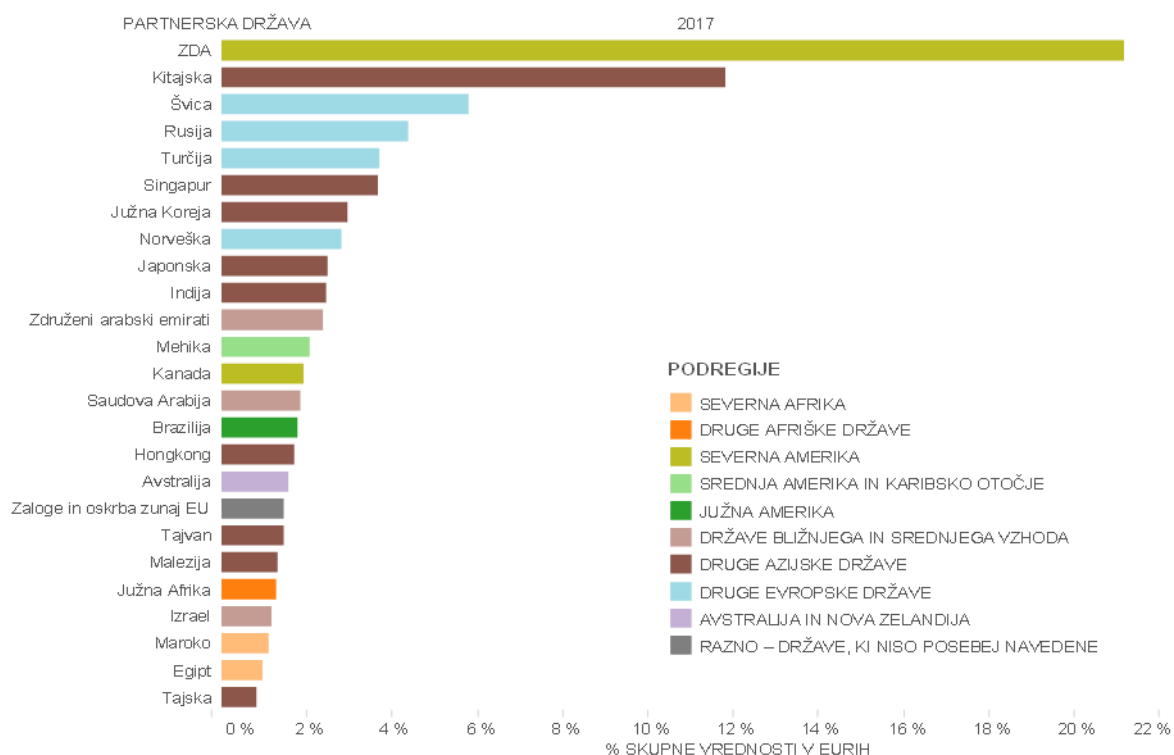

Slika 2: Statistična ocena izvoza blaga z dvojno rabo znotraj EU in zunaj nje

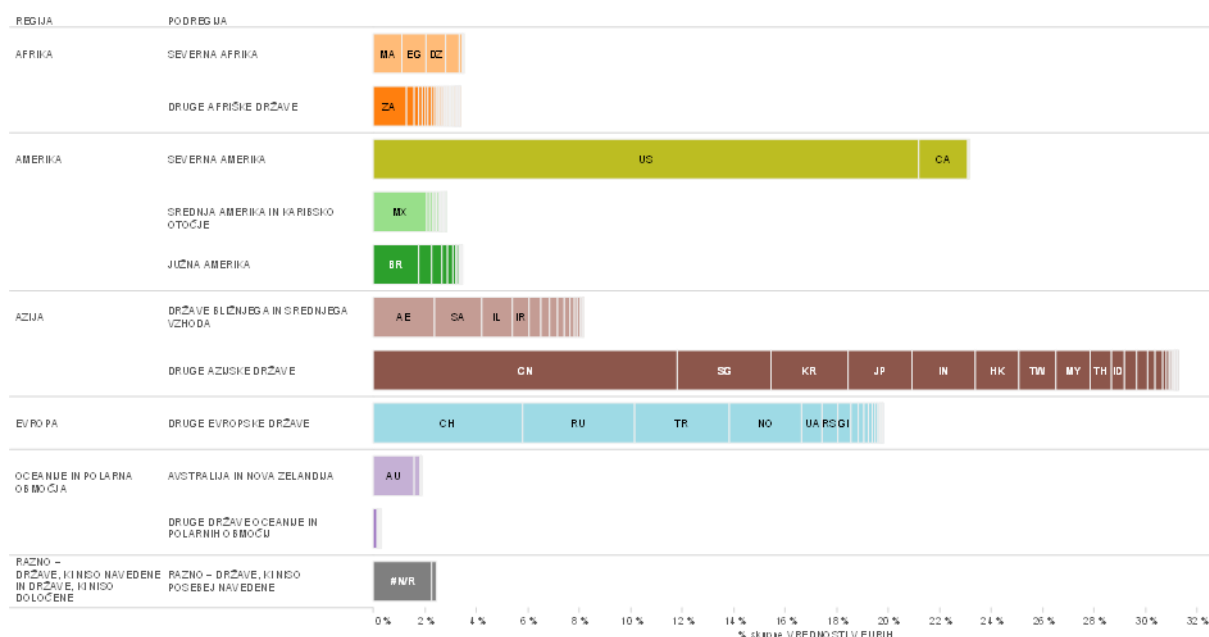
Statistična ocena kaže tudi glavne namembne kraje za izvoz in to, da je velik del izvoza blaga z dvojno rabo usmerjen v države, navedene na splošnih izvoznih dovoljenjih Unije. Namembne države izražajo strukturo izvoznega trga EU glede zadevnih izdelkov ter olajševanje trgovine s splošnimi izvoznimi dovoljenji Unije (sliki 3 in 4)¹³.

¹² Statistična metodologija, ki jo je razvilo Skupno raziskovalno središče Komisije, predvideva uporabo korelacijske tabele, ki jo je razvil GD TAXUD in ki povezuje številke klasifikacije dvojne rabe s carinskimi oznakami, ter podatkov iz Eurostatove podatkovne zbirke COMEXT in podatkov o izdaji dovoljenj. Pojem *razred izvoza blaga z dvojno rabo* se nanaša na obsežen in raznovrsten razred izdelkov, ki vključuje blago z dvojno rabo. Trgovina z blagom z dvojno rabo poteka *znotraj* tega razreda izdelkov, vendar ni enaka, saj velika večina izdelkov *znotraj razreda izvoza blaga z dvojno rabo* dejansko ni blago z dvojno rabo.

¹³ „Zaloge in oskrba zunaj EU“ so opredeljene kot dostava zalog za ladje in zrakoplove. „Razno – države, ki niso posebej navedene“ vključuje države in ozemlja, ki niso navedeni v okviru trgovine s tretjimi državami (tj. te oznake se običajno uporabljajo za blago za objekte in naprave na morju).

Slika 3: Ocena izvoza blaga z dvojno rabo EU: prvih 25 namembnih držav izvoza in njihove podregije leta 2017

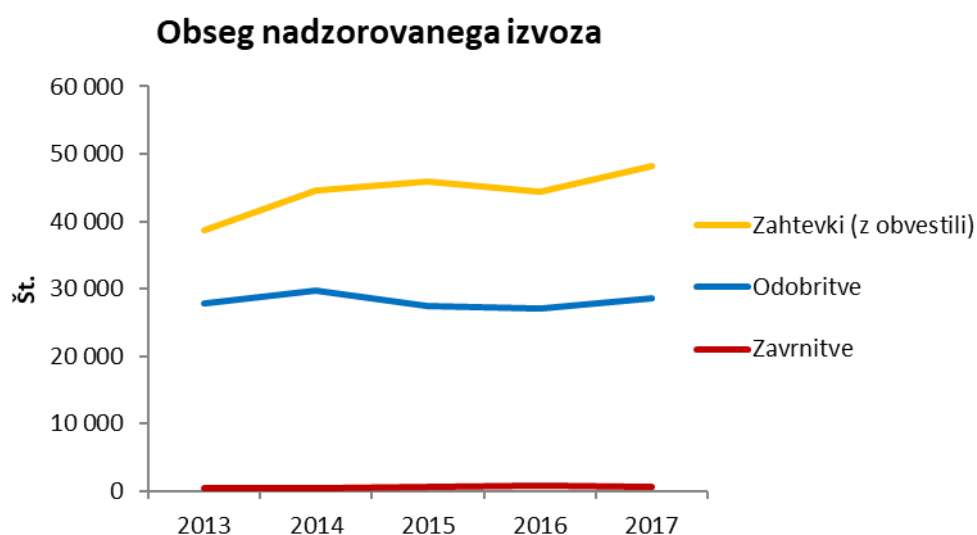
Slika 4: Ocena izvoza blaga z dvojno rabo EU: namembne države leta 2017 po regijah in podregijah

4.2 Nadzor trgovine EU z blagom z dvojno rabo: zahtevki, dovoljenja in zavrnitve

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je ob upoštevanju člena 19(2), ki določa, da „[d]ržave članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za vzpostavitev neposrednega sodelovanja in izmenjave podatkov med pristojnimi organi, da bi izboljšali učinkovitost režima Skupnosti za nadzor izvoza“, izmenjala podatke o izdaji dovoljenj, da bi izboljšala razumevanje nadzora

izvoza in njegovega učinka na gospodarstvo. Nekateri podatki, zbrani za obdobje poročanja, so navedeni spodaj, vendar je treba opozoriti, da vse države članice ne zbirajo vseh podatkov. Zato informacije v nadaljevanju predstavljajo le približno oceno skupne količine in vrednosti glede na omejene podatke, ki so jih dale na voljo države članice.

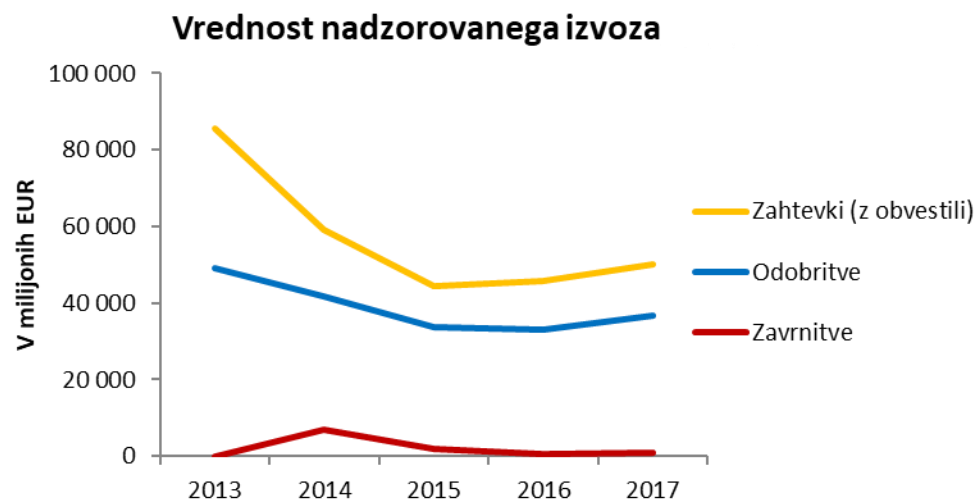
Skupna vrednost¹⁴ zahtevkov je dosegla 50,2 milijarde EUR, nadzorovani izvoz blaga z dvojno rabo pa je tako predstavljal 2,7 % skupnega izvoza zunaj EU. Odobrena trgovina z blagom z dvojno rabo je znašala 36,6 milijarde EUR, kar predstavlja 2,0 % skupnega izvoza zunaj EU, večina transakcij pa je bila odobrena na podlagi individualnih dovoljenj (približno 25 600 izdanih enotnih dovoljenj leta 2017) in globalnih dovoljenj (po njihovi vrednosti). Zavrnen je bil le majhen delež izvoza: leta 2017 je bilo izdanih približno 631 zavrnitev, kar predstavlja približno 1,5 % vrednosti nadzorovanega izvoza blaga z dvojno rabo v zadevnem letu in 0,04 % skupnega izvoza zunaj EU.

Slika 5: Obseg (število) odobritev in zavrnitev v obdobju 2013–2017¹⁵

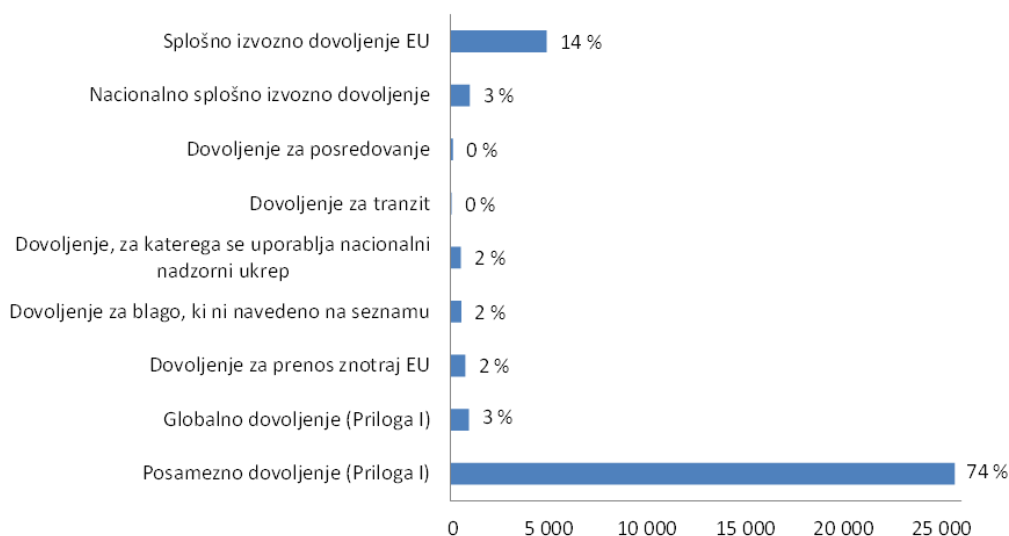
¹⁴ Ta znesek vključuje vrednost za zahteve za dovoljenja in uradna obvestila na podlagi splošnih izvoznih dovoljenj.

¹⁵ Na slikah 5 in 6 podatki za postavko „Zahtevki“ zajemajo vse zahteve za dovoljenja, vključno z uradnimi obvestili v skladu s splošnimi dovoljenji, kar daje okvirni podatek o „nadzorovanem izvozu“, tj. vrednosti izvoza zunaj EU, za katerega se izvede postopek izdaje dovoljenja. Kadar niso bili na voljo podatki o zahtevkih, grafi uporabljajo podatke o dovoljenjih kot okvirni podatek za podatke o zahtevkih. Podatki o „dovoljenjih“ pomenijo izvoz blaga z dvojno rabo, ki je odobren na podlagi individualnih in globalnih dovoljenj. Opozoriti je treba, da ni nujno, da se zahtevki ujemajo s skupnim številom dovoljenj in zavrnitev, saj je lahko bilo več zahtevkov preklicanih ali pa niso bili zaključeni isto leto. „Zavrnitev“ se nanaša na obseg in vrednost zavrnjenega izvoza.

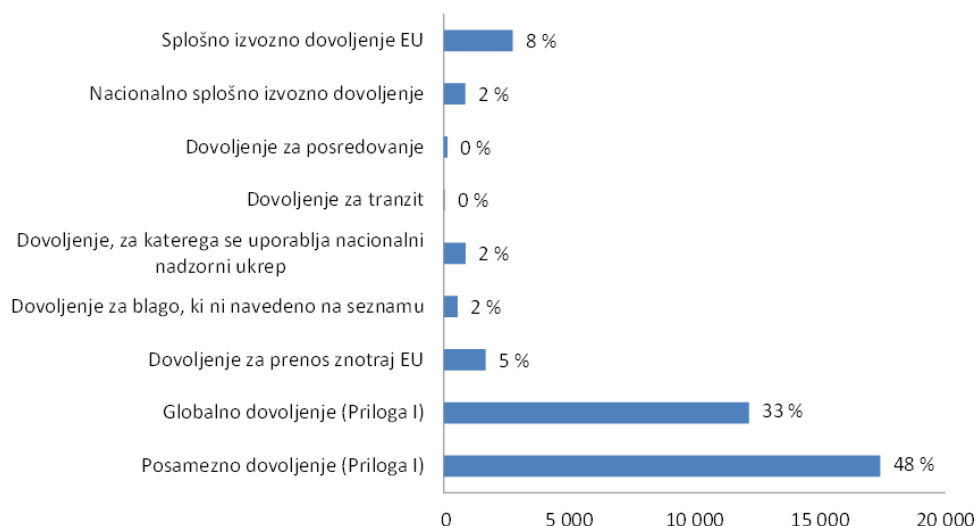
Slika 6: Vrednost (v milijonih EUR) odobritev in zavrnitev v obdobju 2013–2017

Odobreni obseg izvoza po vrstah dovoljenj v letu 2017

Slika 7: Obseg (število) dovoljenj po vrstah dovoljenj leta 2017

Odobrena vrednost izvoza po vrstah dovoljenj v letu 2017

Slika 8: Vrednost (v milijonih EUR) dovoljenj po vrstah leta 2017

5. Prenosa pooblastila v skladu s členom 15(3) Uredbe

Z Uredbo so na Komisijo prenesena pooblastila za izvajanje nekaterih določb navedene uredbe. Člen 15(3) določa, da se „[n]a Komisijo [...] prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23a v zvezi s posodabljanjem seznama blaga z dvojno rabo iz Priloge I. Priloga I se posodablja v obsegu iz odstavka 1 tega člena. Kadar posodabljanje Priloge I zadeva blago z dvojno rabo, ki je navedeno tudi v prilogah IIa do IIg oziroma IV, se te priloge ustrezno spremenijo.“ Člen 23a(2) nadalje določa, da „Komisija pripravi poročilo o prenesenem pooblastilu najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega

obdobja“, in da se „[p]renos pooblastila [...] samodejno podaljša za enako obdobje, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja“.

Komisija je navedeno pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov izvajala redno in pravočasno, da bi posodobila seznam blaga z dvojno rabo iz Priloge I k Uredbi (ES) št. 428/2009 za zagotovitev popolne skladnosti z mednarodnimi obveznostmi glede varnosti in zagotovitev preglednosti ter ohranjanje konkurenčnosti z izvozniki EU. Poleg tega je Komisija v skladu z Uredbo pri pripravljalnem delu opravila ustrezna posvetovanja, tudi na ravni strokovnjakov. Predstavniki Evropskega parlamenta so bili vsako leto povabljeni na posebno zasedanje usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo, na katerem so bile predstavljene in pojasnjene ključne spremembe kontrolnega seznama EU ter obravnavan časovni raspored za letno posodobitev.

Komisija je od začetka veljavnosti prenosa pristojnosti v letu 2014 sprejela naslednjih pet delegiranih aktov:

- Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1382/2014 z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo;
- Delegirano uredbo Komisije (EU) 2015/2420 z dne 12. oktobra 2015 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo;
- Delegirano uredbo Komisije (EU) 2016/1969 z dne 12. septembra 2016 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo;
- Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2268 z dne 26. septembra 2017 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo;
- Delegirano uredbo Komisije (EU) 2018/1922 z dne 10. oktobra 2018 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo.

6. ZAKLJUČEK

Komisija Evropski parlament in Svet poziva, naj se seznanita s tem poročilom v okviru ustreznega izvajanja pooblastil s strani Komisije, ki so bila nanjo prenesena z uredbo EU.